

Alžběta Jungrová

Paralelní svět za membránou reality

Funkcionalistický klenot Volmanova vila v Čelákovících získal v létě nové osazení. Sochám, které jsou stálou součástí zahrady, tu dělají společnost velkoformátové portréty žen vygravírované do plexiskla – a i když jde o statické zachycení okamžiku, z jejich atmosféry je patrné, že vyprávějí příběh plný života. — Z domu vychází autorka snímků Alžběta Jungrová, jedna z nejvýraznějších českých fotografek současnosti. Ve Volmanově vile do konce srpna trvá její výstava *Bez konce a začátku*. Zapaluje si cigaretu a začíná vyprávět, jak došlo ke spojení jejího jména s tímto funkcionalistickým klenotem. — „S Volmankou to bylo vlastně úplně jednoduché. Přijela jsem sem na komentovanou prohlídku a do domu jsem se zamilovala, protože jsem velký fanoušek funkcionalismu. Potkala jsem tady Zuzku Karlíčkovou, která se o vilu stará, a rovnou jsem jí řekla, že v ní chci fotit. Na to mi odpověděla, že by tu rádi měli výstavu mých fotek. A bylo,“ směje se Alžběta. — Když domem procházela, cítila, že potřebuje odvyprávět příběh, který se v jeho zdech nikdy nemohl odehrát. Byl totiž utatý totalitním režimem – stejně jako v případě spousty jiných domů v tehdejší Československu. „Vymyslela jsem Volmanově vile paralelní historii. Není to ale jen příběh toho domu. Spousta baráků byla opuštěná kvůli druhé světové válce a komunismu, což je ostatně příběh i naší rodiny. Zachytala

jsem tak momenty, které se mohly stát, kdyby bylo všechno jinak.“ — Příběh alternativní historie mohl získat skutečně jasné obrysy díky tomu, že Alžběta Jungrová celý soubor nafotila prostoru a jeho atmosféře na míru. Ráz paralelního světa, který se odehrává za membránou naší reality, pak výstavě dodává především způsob, jakým jsou fotografie nainstalované. Nepotkáte je tu umístěné v rámech, ale jako jakési přízraky proplovající prostorem: na látkách jemných jako pavučina, které se pohybem vzduchu objevují a ztrácejí, v oknech, v zrcadlech i v obličejích ukrytých v reliéfech z 3D tiskárny. — Právě experimentování se způsobem, jakým lze díla vystavit, je pro Alžbětu Jungrovou typické. Gravírování do plexiskla, vytváření 3D reliéfů, které svou tonalitu odhalí v momentě, kdy jimi prostoupí světlo, tisk na hedvábí, keramiku... Fotografa vysvětluje, že je to pro ni způsob, jak se ve svém řemesle neustále posouvat a objevovat nové výzvy. — „Přece jenom se fotkou živím třicet let, a než jsem se jí začala živit, několik let jsem ji studovala. Je v tom tak i nějaká potřeba se dál rozvíjet a fotku natahovat. Zkouším, co všechno vydrží. Přidala jsem další dimenzi tomu, jak s fotografií postprodukčně pracovat, abych do ní dostala přesně to, co chci říct,“ vysvětluje Alžběta. — Za tři dekády si vybudovala jméno především v dokumentu a reportáži pro celou řadu redakcí. Fotila děti pracující v cihelně v pákistánském Pěšávaru, pašeráky drog na afghánsko-pákistánských hranicích, uprchlíky v táborech v Bangladéši, HIV pozitivní děti ve Vietnamu. Během let však došla k tomu, že nechce

S foťákem běhala už na základní škole, po které Alžběta Jungrová zamířila na pražskou Střední průmyslovou školu grafickou a po studiích naskočila do novinářské branže, fotila pro deník MF DNES i Hospodářské a Lidové noviny. Hlavními pilíři její tvorby jsou dokument a reportáže, za kterými cestovala do nejrůznějších částí světa a nebála se fotit ani v mezních situacích – obdržela čestné uznání Czech Press Photo. V posledních patnácti letech se věnuje také volné tvorbě, pro kterou je typické zachycení ženských figur a experimentování s formou, jakou je fotografie prezentována.

být coby fotografka jen neviditelná, ale chce mít možnost danou situaci i režírovat. — „Přišlo to s věkem. Fotím od mala a vždycky jsem chtěla být fotografka, ale nechtěla jsem být reportážní fotografka. To vzniklo samospádem v 90. letech, kdy těch možností, jak se živit fotkou, tolik nebylo. Bylo mi osmnáct, chtěla jsem trošku akční práci, abych něco viděla a zažila, takže noviny byly logické vyústění. Někdy kolem pětatřiceti ale člověk začne chtít něco říkat sám za sebe. Nejenom zaznamenávat, co se děje kolem. Navíc jsem v sobě měla spoustu emocí z toho, co jsem celou dobu v rámci práce fotila, takže jsem je potřebovala nějak ventilovat,“ popisuje svou postupnou cestu k výtvarné fotce. — Dnes Jungrová spojuje několik žánrů: pracuje na dokumentárních projektech, věnuje se volné tvorbě a také komerční fotografii. Všechny linie pak spojuje to, že v nich nesází na trendy. „Nedělám věci, které jsou v současné fotce zrovna cool. Jedu něco, co fakt cítím, takže netlačím na to, aby moje fotky byly moderní. Jsem spíš hodně nostalgická. Mám v sobě stesk po minulosti a myslím, že lidí se to nějak dotýká.“ — Důležité je pro ni také to, že co si osvojí v dokumentu, může využít ve volné tvorbě a naopak. Vedle práce s novými technologiemi je právě střídání žánrů dalším způsobem, jak neustrnout. Různé polohy a dynamika jí také umožňují zpracovávat a uvolňovat emoce, které v sobě během zachycování některých momentů nashromačďuje. — „To, že můžu být jednou neviditelná a pak zase něco režírovat, je pro mě super dynamika. Jednou to

Série fotografií z Volmanovy vily vznikla na míru jejím prostorám. Alžběta Jungrová s modelkami fotila v zahradě vily, u bazénu, na terasách i v interiéru. Vznikla tím výpověď hypotetických obyvatelk domu. Díky fotografce zde mohly prožít osudy, které jim byly odeprány.

pravděpodobně vyústí do jednoho z těch směrů a řekla bych, že to bude ten výtvarný, protože ten mě naplňuje. Ale právě ty tři věci teď vytvářejí to, co dělám i kým jsem. Všechny zkušenosti se do sebe vlévají a posouvají mě. Myslím, že až se přestanu posouvat, tak nějakým způsobem skončím," míní Alžběta. — V současnosti fotografa pracuje hned na třech dokumentárních projektech. První je její srdcová záležitost, kterou mapuje už nějakých třináct let: svět burlesky. Svět oslnivého představení spojující kabaret, extravagantní kostýmy a svůdnost ji dlouho fascinoval. Ještě víc než samotná podívaná ji ale zajímá jejich vývoj. Říká, že z šedých myšek v průběhu let vyrostly nádherné, sebevědomé ženy. Jde tak o nekonečný příběh, který se Alžbětě jen těžko uzavírá, a tak se do prostředí burlesky stále vrací a dál ho dokumentuje. — Loni začala v rámci nadačního fondu *AutTalk* fotografovat rodiny, které pečují o děti s poruchou autistického spektra, a poslední rok a půl pracuje také na projektu pro pražskou záchrannou službu. U příležitosti 170 let od založení této organizace má totiž vyjít velká fotografická kniha. Alžběta fotila v call centrech, s výjezdovými posádkami, s doktory i v opravě aut. „Po roce a půl ty lidi už dobře znám, a práce se tím úplně proměnila. Vím, jak to celé funguje, což je moment, kdy začínám skutečně fotit. Další rok budou vznikat nosné věci, začátek je vždycky oťukávání," přibližuje. — Kromě focení žije Alžběta Jungrová poslední dobou také chalupou na samotě, kterou si s manželem pořídili. Když nefotí, je dost možné, že jezdí s bagrem, aby dala dohromady přilehlou zahradu. Nebo přemýšlí nad tím, jak uchopí velkou retrospektivní výstavu, kterou si chtěla nadělit k padesátinám. — „Teď, když sedíme tady ve vile poté, co jsme vše nainstalovali, musím říct, že k té padesátce udělám možná tak rodinnou večeři a budu šťastná. Na výstavu budu potřebovat tak tři roky příprav. Bude víc galerijní a budu chtít udělat průřez celou svou tvorbou, ke které přidám i nějaké nové věci. A k tomu samozřejmě vyjde kniha. No, když to tak říkám, budu na to potřebovat delší dobu než ty tři roky," směje se Alžběta Jungrová.

Foto: Alžběta Jungrová

Fotografka žila v New Yorku, kde také posledních patnáct let pořizuje obrazový deník – záznam tepu města a jeho obyvatelstva. Ženu ve žlutém kabátě zachytila před hotelem Chelsea, kde pobývali slavní spisovatelé, muzikanti a výtvarníci.

Fotografie pochází ze série *In the Mood for Love*, ve které Jungrová osobitě znázornila svůj pohled na lásku a emoce s ní spojené. K vidění byly na výstavě *Exit* v Trafo Gallery.

276 000 Kč[✓]

Za tuto částkou vydražila v listopadu 2023 Galerie Kodl fotografii Alžběty Jungrové Aquatic. Stala se nejdražší fotografií od žijící české umělkyně. Jungrová držela i předchozí rekord, kdy v květnu téhož roku prodal Kodl její snímek The Last Day of Hotel Europe za 240 000 Kč.

Volná tvorba Alžběty Jungrové stojí hlavně na ženách. „U žen jsem schopná jít nejvíc do hloubky. Sama jsem ženská, dostanu se k nim tak nejbliž, rozumím jim. Zároveň tím, že ve výtvarných souborech vizualizuji svoje představy nebo emoce, logicky se mi lépe zachycují na ženách. A taky si myslím, že ženské tělo je v porovnání s tím mužským estetičtější,“ míní.